

WEE DE VERSLAGENEN!

Posted on 18. November 2019

Na de hereniging werden de wapens en kennis van de NVA uitgebuit en kwamen uiteindelijk terecht bij de NAVO en de Bundeswehr. Exclusieve indruk van de "Waffenschmiede DDR".

Een standpunt van Uwe Markus.

Zelden in de geschiedenis heeft het ene land de kans gehad om het leger en de uitrusting van een ander land te verwerven, die voorheen als "vijandig" werden beschouwd. Na de val van het communisme stond West-Duitsland voor het dilemma van het nog steeds stiekem verachten van het Nationale Volksleger (NVA), maar we moeten toegeven: we kunnen het goed gebruiken. Tenminste wapens en uitrusting, alsmede militaire knowhow. De sociale zekerheid van de soldaten, die vaak hun positie verloren in de jaren van verandering, werd als verwaarloosbaar beschouwd. De Bondsrepubliek Duitsland heeft op het bestaande dilemma gereageerd met een dubbele strategie. In de eerste plaats heeft zij eenzijdig de belangen van de NVA ingekrompen om aan haar ontwapeningsverplichtingen in dat tijdperk van detente te voldoen, terwijl zij de Bundeswehr in zijn oude kracht heeft gelaten. Ten tweede werd al het nuttige van het DDR-leger toegevoegd aan de Bundeswehr - en nog meer: beschikbaar gesteld aan NAVO-partners met wie men een eigen kind wilde maken. Een blik op een vergeten en verdrongen aspect van de Duitse geschiedenis.

Toen de strijdkrachten van de DDR werden geliquideerd, verdwenen de wapen- en uitrustingsvoorraden van de NVA uit het zicht van het publiek. Wie was geïnteresseerd in het ogenschijnlijk nutteloze en waardeloze militaire erfgoed van die staat, die als historisch omvangrijk afval werd afgevoerd en die volgens de wil van sommige politici in de toekomst slechts een voetnoot in de geschiedenis waard zou zijn?

Ook de nieuwe, oude Duitse staat had de speciale productiebedrijven niet nodig. De Bundeswehr werd uitgerust door de gevestigde fabrikanten van defensietechnologie van de Bondsrepubliek Duitsland. De signalen waren gericht op ontwapening, waardoor de verwachting was dat er in de defensietechnologische sector steeds minder orders binnenkwamen. De Oost-Duitse bedrijven in de sector waren plotseling ongewenste concurrenten op de traditionele westerse markten en geen enkele West-Duitse bedrijfsleider of politicus kon geïnteresseerd zijn in het behoud van deze bedrijven. Zij hadden geen lobby in Bonn,

zonder wiens gunstige werk het bedrijf op de markt voor defensietechnologie nooit heeft gefunctioneerd. De muntunie bracht ook de ineensstorting van de oostelijke markten naar de speciale productiebedrijven, omdat de klanten de nu geldende D-Mark prijzen niet konden betalen.

De Duitse staat in de vorm van de hoofden van het federale ministerie van Defensie en de Bundeswehr zag geen reden om de marktkansen van de Oost-Duitse defensietechnologiebedrijven in vrije val door orders te verbeteren. Bij de rechtvaardiging van deze benadering werd bewust verzwegen dat de traditionele productie van defensietechnologie in het Westen ook wordt ondersteund door directe en indirecte overheidssubsidies en dat concurrentieverstorende industriële beleidsinterventies van de staten ten gunste van hun defensiebedrijven eerder regel dan uitzondering zijn.

Daarom was een belangrijk communicatiebeleid nodig om de Oost-Duitse defensietechnologiebedrijven, waarvan er veel over modern materieel beschikken, aan te pakken. Met het oog op de hoge eisen van de internationale markten, de toenemende concurrentie en het naar verluidt lage technologische productieniveau in het Oosten, werden bedrijven kapotgemaakt en - na zuiver onderwijs - vaak geprivatiseerd tegen een lagere waarde.

Deze gunstige privatiseringsvoorwaarden trokken geïnteresseerden aan die de filestukken uit de failliete boedel van de voormalige DDR-bewapeningsindustrie haalden. In de regel werd het aantal werknemers in geprivatiseerde bedrijven drastisch verminderd. Alleen voor kleine delen van het oude personeel is de hoop uitgekomen dat het deïndustrialisatieproces dat in Oost-Duitsland ongedeed is begonnen, kan worden overleefd.

Een deel van de voormalige DDR defensiebedrijven is nog steeds actief in de defensietechnologiesector.

De reparatiewerkplaats in Ludwigsfelde werd een bedrijf van de MTU-groep die deel uitmaakt van de EADS-groep. Op de site in Ludwigsfelde werd de grootste productietestinstallatie voor propellermotoren in West-Europa gebouwd. De motoren die uiteindelijk geassembleerd werden voor de Europese militaire transporteur A400M in Ludwigsfelde zouden op deze proefstand getest worden.

Als opvolger van de Carl Zeiss Jena, blijven de Jenoptik Groep en haar dochtermaatschappijen actief op de markt van de defensietechnologie en zijn zij actief op de vóór 1990 gedefinieerde defensiegerelateerde competentiegebieden. In 2010 behoorde de Schönebeck explosievenfabriek, net als de opvolger van de Pinnow-onderhoudsfabriek, tot de Scandinavische Nammo Group, die onder andere de kost verdient met de productie van munitie.

Het bedrijf Pyrotechnik Silberhütte in de Harz, dat tot 1990 parachute noodsignalen, oefenmunitie, licht- en signaalmunitie, rookmunitie voor tanks en schepen en radarkooien produceerde, was tien jaar geleden ook weer terug in de defensie-industrie als volledige dochteronderneming van Rheinmetall. 90 procent van de productie bestond destijds uit militaire producten zoals licht- en signaalmunitie, simulatoren, lokvogels, irriterende producten en pyrotechnische munitie. Klanten werden gevonden in 30 landen.

De Flugzeugwerft Dresden is gemuteerd tot de Elbe Flugzeugwerft en is als dochteronderneming van EADS betrokken bij de ombouw van militaire transportvliegtuigen. Het Seifhennersdorfer bedrijf SPEKON produceert weer parachutes voor het leger.

De Spreewerk Lübben werd onderdeel van het Amerikaanse conversie- en bewapeningsbedrijf General Atomics. Peene-Werft Wolgast, een onderneming van de Lürssen-groep, is ook actief in de defensietechnologiesector.

Dat de basis werd gelegd voor de huidige marktpositie van deze bedrijven in de DDR en met het geld van de DDR-burgers werd al snel vergeten in de maalstroom van sociale onrust in het oosten.

Net als op het gebied van de speciale productie is het beeld vergelijkbaar wat betreft de materiële activa van de NVA. Reeds eind 1989 had de DDR, onder verwijzing naar de onderhandelingen in Wenen over de conventionele strijdkrachten in Europa (VKSE), een drastische vermindering van haar militaire potentieel aangekondigd. De NVA zou met 10.000 soldaten worden verminderd, de militaire uitgaven met tien procent en zes tankregimenten met 600 tanks zouden worden opgeheven. Dit bood niet alleen mogelijkheden om de spanningen in Europa te verminderen, maar ook om de druk op de Oost-Duitse economie te verlichten.

Voor de politieke besluitvormers in de DDR was het ook duidelijk dat investeringen in het veiligstellen van de nationale defensie altijd geld zouden vastleggen dat op andere gebieden ontbrak, en dat de uitgaven voor het leger het economische effect zouden hebben dat geld uit het raam zou worden gegooid. Met uitzondering van de producten en diensten waarmee men deviezen zou kunnen verdienen, had men het zonder speciale productie willen stellen. In maart 1990 waren verschillende concepten ontwikkeld voor de verdere ontwapening van de NVA en de omschakeling van wapenbedrijven naar de productie van civiele producten.

Op 16 maart 1990 - twee dagen voor de verkiezingen in de Volkskamer - besloot de regering van Modrow een Bureau voor Ontwapening en Bekering op te richten als nationale ontwapeningsautoriteit. In deze periode zijn ook praktische ontwapeningsstappen in gang gezet. Eind mei 1990 waren al 346 gevechtstanks gedemilitariseerd en 230 tanks voorbereid voor demilitarisatie. 21 van deze voertuigen werden omgebouwd voor gebruik in de nationale economie en als bergings- en opruimingsvoertuigen voor rampen. 50 gevechtsvliegtuigen werden gesloopt of buiten dienst gesteld en gebruikt voor andere doeleinden, bijvoorbeeld als tentoonstellingsobjecten voor musea. 27 lanceerplatformen voor operationele tactische raketten werden ontmanteld.

Degenen die verantwoordelijk zijn voor de ontwapening van de regering-Modrow hadden - aanvankelijk in afwachting van een langdurig eenwordingsproces en het voortbestaan van de DDR in het kader van een confederatie - de nadruk gelegd op een omschakeling op lange termijn in overeenstemming met economische overwegingen.

Met de regeringswisseling in het voorjaar van 1990 is deze algemene oriëntatie vooralsnog niet officieel veranderd. Rainer Eppelmann, de nieuwe minister van Ontwapening en Defensie, die onder toezicht stond van zijn West-Duitse adviseurs, zette de uitvoering van de reeds door de vorige regering genomen besluiten over de vernietiging van militaire technologie voort. Afgezien van officiële aankondigingen was dit niet langer alleen gericht op ontwapening of ontlasting van de DDR-economie, maar ook op de opeenvolgende eliminatie van de NVA als machtsfactor in het land.

Kort na de regeringswisseling namen bijna alle politieke actoren officieel het voortbestaan van de Duitse deelstaten en hun strijdkrachten aan, althans op middellange termijn. De nieuwe minister van Ontwapening en Defensie heeft dezelfde verklaring afgelegd. Maar achter de voorgevel van de bureaucratische activiteit werd de koers uitgezet voor het verpletteren van de NVA. De nieuwe DDR-regering vond dat zij eerst de strijdkrachten en hun officierskorpsen in bedwang moest houden en verbaal tot bedaren moest brengen om te voorkomen dat deze partij zich zou verzetten tegen de ontmantelingspolitiek van de DDR. Steeds weer deden geruchten de ronde, waarvan sommige zich bewust verspreidden, dat de NVA de DDR met een staatsgreep zou kunnen overnemen. Als de wapens vernietigd werden, werd het leger - vooral het officierskorps - van zijn bestaansrecht beroofd. De vrees van de minister en zijn adviseurs bleek volledig ongegrond, maar de versnelde scheiding en sloop van wapens en uitrusting leek een goed overdraagbare ingang te zijn voor het hele leger.

Gezien de veranderingen in de wereld kan niemand iets tegen ontwapening en de inkrimping van de strijdkrachten hebben. Het leek erop dat het tijd was om van het economisch herstel te genieten. Om de gemoederen in het hoofdkwartier en in de kazerne tot bedaren te brengen, werden de vooruitzichten voor de ontwikkeling van een geherstructureerde, gereduceerde NVA en het voortbestaan van de NVA als onderdeel van een volledig Duits leger uitvoerig in het openbaar besproken. En ook de sociale bekommernissen van beroepsmilitairen en burgerarbeiders moesten worden aangepakt.

De exploitatie van de materiële activa van de NVA was bedoeld om hiervoor financiële ruimte te creëren. In een ontwerp-resolutie van het ministerie van Financiën en het ministerie van Ontwapening en Defensie voor de Raad van Ministers van de DDR in juli 1990 is bepaald dat "de opbrengst van de verkoop van activa van de NVA (...) moet worden gebruikt als financieringsbron voor het oplossen van sociale problemen binnen de NVA en voor die gebieden van omschakeling die alleen uitgaven vereisen en geen opbrengst opleveren".

Om transparante redenen bleven deze voorstellen echter vastzitten in ministeriële holdingpatronen tot ze door politieke ontwikkelingen werden overtroffen.

Voor de sociale bescherming van de NVA-soldaten en burgerpersoneel, die sommigen beschouwden als geprivilegieerde steunpilaren van de staat bij de ontbinding, wilde nauwelijks één van de politici die met de DDR te maken hadden, verder gaan dan algemene intentieverklaringen.

Pogingen om dergelijke bepalingen in het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap op te nemen, zijn dan ook mislukt. Op 18 juli 1990 diende de afdeling Algemene Zaken van het ministerie van Ontwapening en Defensie voorstellen in voor een maatschappelijk aanvaardbare inkrimping van het personeelsbestand van de NVA over een periode van drie tot vier jaar. Maar het feit dat het Staatsverdrag heeft geleid tot de politieke exit van een van de twee onderhandelingspartners, zelfs als deze ideeën in de tekst van het Verdrag in aanmerking waren genomen, zou nauwelijks iets hebben veranderd aan de ontbindingspraktijk die uiteindelijk bij de NVA is uitgevoerd.

Met de handtekeningen van de minister van Ontwapening en Defensie, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Economie van de nog steeds bestaande DDR, werd op 7 augustus 1990 een wetsontwerp inzake de oprichting van een regeringscommissie voor ontwapening en bekering bevestigd. Het ministerie van Economische Zaken moet zorgen voor "het civiele gebruik van de productie-, onderzoeks- en dienstverleningscapaciteit die voorheen door de militairen werd gebruikt, alsmede de integratie van bestaande werknemers en tegelijkertijd zorgen voor een nieuw afzetbaar productieprofiel voor de betrokken sectoren" en de ministeries van Ontwapening en Defensie en van Binnenlandse Zaken ondersteunen "....bij de organisatie van het gebruik/gebruik van militaire technologie die moet worden afgescheiden en bewapend door industriële ondernemingen".

Deze aanvankelijk officieel nog steeds geldige oriëntatie op een economisch zinvol gebruik van de vrijgekomen middelen en productiecapaciteiten in het belang van de DDR-economie en de Oost-Duitsers is ook terug te vinden in de Trustwet van 17 juni 1990, die op 22 augustus door de Raad van Ministers van de DDR werd bevestigd. Op grond van deze wet moesten afgescheiden militaire activa aan de Treuhandanstalt worden overgedragen en aldus voor investeringen in de DDR ter beschikking worden gesteld.

Door de economische en monetaire unie waren deze verordeningen echter in feite al papierafval toen ze van kracht werden en dienden ze vervolgens als rookkaarsen om het toetredingsproces te versnellen. Met het oog op de vroege Duitse eenheid waren de verantwoordelijke politici van de DDR duidelijk niet langer geïnteresseerd in een economisch evenwichtige ontwapening en vermindering van de NVA op langere termijn, maar in een zo snel mogelijke uitbanning van deze politiek ongewenste erfenis.

Bij besluit nr. 31/90 van 16 augustus 1990 betreffende maatregelen voor de verkoop van NVA-materiaal en -uitrusting en voor het betrekken van particuliere ondernemingen bij de recycling van militair materieel, heeft de minister van Ontwapening en Defensie een verkoop van materiële activa van de NVA op gang gebracht, die tegen 3 oktober 1990 een omzet van 600 miljoen tot 1 miljard Duitse mark moest hebben bereikt.

In het besluit inzake de technische ontwapening en recycling van militair materiaal van het nationale volksleger en de grenswachten van de DDR - het besluit inzake technische ontwapening - dat op 30 augustus 1990 bij ministerieel besluit is uitgevaardigd, kennelijk naar aanleiding van dit voornemen, is in afdeling 2 bepaald dat een onafhankelijke ontwapeningsautoriteit de wettelijke verantwoordelijkheid voor de technische ontwapening en recycling van militair materiaal van de NVA op zich zou nemen. Deze autoriteit was bevoegd om "(...) militair materieel en militaire voorwerpen die in de vorm van aandelen in recyclingbedrijven moeten worden gedemonteerd, in te voeren. De tussentijdse opslag en recycling van gescheiden defensiemateriaal kan worden overgedragen aan staats- en particuliere bedrijven."

Dit maakte de weg vrij voor de betrokkenheid van geïnteresseerde particuliere ondernemingen bij het marketingproces van materiële activa van de NVA al aan het eind van de zomer van 1990. In het Ministerie van Ontwapening en Defensie in Strausberg, Brandenburg, namen vertegenwoordigers van West-Duitse exploitatie-, conversie- en bewapeningsbedrijven de teugels over om deel te kunnen nemen aan de massamarketing en de vernietiging van de reeds begonnen en nog te verwachten defensietechnologie en -munitie van de NVA.

Deze commerciële activiteit bleek echter pas na de toetreding van de Oost-Duitse deelstaten tot de

Bondsrepubliek een voorbode te zijn van de gebeurtenissen.

Al snel werd duidelijk dat aan de internationale ontwapeningsverplichtingen van de twee Duitse deelstaten vooral zou worden voldaan door de vernietiging van de NVA-technologie, terwijl de voorraden van de Bundeswehr na de oprichting van de staatseenheid niet significant hoefden te worden verminderd.

Bovendien: Het eenzijdige ontwapeningsproces zou met overheidsgeld worden gefinancierd. Dit beloofde goede zaken voor de West-Duitse bedrijven die hun belangen tijdig hadden geregistreerd en konden rekenen op het nuttige werk van hun lobbyisten bij het federale ministerie van Defensie.

En inderdaad, de reductieverplichtingen van de uitgebreide Bondsrepubliek, die na 3 oktober 1990 als wettelijke opvolger van de DDR optrad, met betrekking tot gevechtstanks, gepantserde gevechtsvoertuigen, gevechtsvliegtuigen of artilleriewapens werden bijna volledig vervuld door de eliminatie van de NVA-wapens.

De ontwapeningsverplichtingen hoefden echter niet noodzakelijkerwijs te worden vervuld door sloop, maar konden ook worden vervuld door de verkoop van conventionele wapens. Waar de Bondsrepubliek intensief gebruik van heeft gemaakt uit kostenoverwegingen.

Als gevolg hiervan veranderde het aantal door het verenigde Duitsland te ontwapenen wapensystemen tot de inwerkingtreding van het CVSE-verdrag in 1992. Van de in totaal 2.566 terug te trekken tanks waren er 1.914 afkomstig uit NVA-voorraden. Van de 4.257 gepantserde gevechtsvoertuigen die moeten worden ontwapend, droegen er 4.145 het NVA-registratienummer. 1.344 van de 1.632 te vernietigen artilleriewapens waren overgenomen door de NVA. En alle 140 gevechtsvliegtuigen die door de inmiddels grotere Bondsrepubliek worden ontwapend, beveiligden het luchtruim van de DDR tot 1990.

Bovendien kon de Bundeswehr, die nu slechts 370.000 manschappen had, het zonder de wapens van de NVA stellen. De Bundeswehr had 93% van het militaire materiaal van de DDR niet nodig. Toen op 3

oktober 1990 het commando en de controle over de NVA, die inmiddels van haar commandopersoneel was beroofd, werd overgedragen aan de federale minister van Defensie, begon de massale verkoop van oorlogsmateriaal en ander NVA-materiaal voor rekening van de Bundeswehr, wat in strijd was met het idee van ontwapening en bekering en met de vertrouwenswet. Maar welke normatieve kracht kunnen de wetten van een staat hebben die zichzelf hadden afgeschaft?

Na 3 oktober 1990 was er geen nauwkeurige inventarisatie van de materiële activa van de NVA, geen correcte overdracht en geen serieuze presentatie van de marktwaarde van de overgenomen wapens en uitrusting. Door het andere verdedigingssysteem en het ontslag van hogere NVA-officieren door de laatste ontwapenings- en defensie-minister van de DDR en het Territoriaalkommando Ost van de Duitse strijdkrachten, zou een inventarisatie niet mogelijk zijn geweest.

De inkomsten uit het op de markt brengen van NVA-apparatuur voor rekening van de Bondsrepubliek Duitsland of de Bundeswehr vielen dus grotendeels buiten de controle van de overheid. NVA-materiaal werd geleverd aan 70 staten ten behoeve van de Bondsrepubliek Duitsland. In het laatste kwartaal van 1990 behaalde de VEBEG, in opdracht van de Duitse strijdkrachten, met de verkoop van gesloopte NVA-apparatuur een omzet van 75 miljoen DM. In het volgende jaar was het al 121 miljoen Duitse mark.

De omvang van het bedrijf met de verwijdering van de NVA en haar materieel kan alleen worden afgeleid uit een lijst van het militaire materiaal van de NVA dat in 1991, dat wil zeggen na de overname van het commando en de controle door de federale minister van Defensie, was gesorteerd en gerecycleerd. De cijfers tonen indirect aan dat de VKSE-verplichtingen die voor beide Duitse deelstaten gelden door de eenzijdige sloop van NVA-wapensystemen zijn nagekomen.

Niet alleen de sloop en het op de markt brengen van NVA-technologie en -apparatuur heeft de Bundeswehr en zijn aannemers winstgevende werkterreinen opgeleverd. De voorraden munitie en explosieven wekten hetzelfde verlangen op. Volgens een lijst van het Bestuur Achterdiensten van het Ministerie van Ontwapening en Defensie had de NVA in 1990 295.430 ton munitie en explosieven in voorraad.

Het afvoeren van de NVA-munitievoorraden werd voor veel West-Duitse bedrijven een onverwachte en

veilig gefinancierde onderneming.

In totaal moest 105.548.752 ton aan lanceervoertuigen, lanceerplatformen, raketten en munitie worden afgevoerd, waarbij de in opdracht van de op dit gebied gespecialiseerde bedrijven moesten worden afgevoerd.

Volgens berekeningen van Wolfgang Neidhardt en Ludwig Marum was de NVA tussen de 40 en 45 miljard DM waard, rekening houdend met de leeftijd en de staat van de bewapening en technologie van de NVA. De twee hedendaagse getuigen weten waar ze het over hebben - zij waren immers in het ministerie van Defensie of in de Staatsplanningcommissie van de DDR verantwoordelijk voor de militaire economische bescherming van de DDR-strijdkrachten. Zij kunnen vakkundig beoordelen wat het erfgoed van de NVA waard was.

De huidige waarde van bewapening, militaire technologie, munitie, reserveonderdelen, accessoires, onroerend goed, stationaire faciliteiten zoals havens en vliegvelden en voorraden moet worden geschat op 150 tot 200 miljard D-Mark, waarbij militair onroerend goed en gebouwen goed zijn voor ongeveer 100 miljard D-Mark. De inventarissen van voedsel, kleding en uitrusting, exclusief de staatsreserve, hadden een tijdswaarde van tien tot 15 miljard mark.

De aanschafwaarde van de NVA-technologie (waaronder 24 MiG-29 jachtbommenwerpers, drie Kub -SA-6 raketcomplexen, drie OSA AK-raketcomplexen en twee Wega-raketcomplexen, 1.896 Strela-2M-raketcomplexen, 1.896 Strela-2M-raketten en 75 Igla Fla-raketten, 892 BMP-fanterie-gevechtsvoertuigen voor de infanterie, 126 transporthelikopters en 21 transportvliegtuigen) bleef door de Bundeswehr gebruikt worden en werd door de Bondsregering in 1992 op 2 miljard DM vastgesteld. Volgens realistische berekeningen bedroeg de marktwaarde van de ultramoderne MiG-29 alleen al meer dan twee miljard D-mark. De 24 MiG-29's werden bij EADS uitgerust met extra tanks om het bereik te vergroten en met nieuwe navigatiesystemen. Tot 2003 heeft het toestel zich bewezen bij het gevechtssquadron 73 van de Duitse luchtmacht, dat gestationeerd is in Laage bij Rostock.

Vanwege de goede ervaringen met het gebruik van de MiG-29 waren er overwegingen om deze machines in het algemeen in de Luftwaffe te introduceren. Duitsland zou ultramoderne jachtbommenwerpers hebben ontvangen tegen een zeer gunstige systeemprijs, die onmiddellijk gebruikt had kunnen worden. De onderhandelingen met Rusland zijn echter mislukt. Enerzijds vreesde men te afhankelijk te worden van Rusland op het gebied van luchtbewapening. Anderzijds zouden de investeringen in nieuwe gevechtsvliegtuigen de expansie van de Europese luchtvaartindustrie ten goede komen. Dit betrof ook banen bij de Duitse bedrijven van de EADS-groep. Het feit dat de kosten voor de aanschaf van nieuwe vliegtuigen enorm zijn gestegen en dat met de Eurofighter een vliegtuig is geïntroduceerd dat noch in luchtgevechten is getest, noch technisch rijp is, werd met goedvinden aanvaard. Nadat de 24 MiG-29's uit de Luftwaffe inventaris waren teruggetrokken, werden ze in 2003 verkocht aan Polen voor de symbolische prijs van één euro per vliegtuig.

De toename van de gevechtswaarde van de Bundeswehr door de overname van de modernste NVA-apparatuur kan niet meer worden gekwantificeerd dan de niet-materiële effecten voor de verdere ontwikkeling van de westerse gevechtstechnologie door de kennis van constructieve details en prestatieparameters van de apparatuur van de voormalige tegenstander. Dit is slechts een deel van het blijkbaar niet onaantrekkelijke militaire economische erfgoed dat de Bondsrepubliek Duitsland door de liquidatie van de DDR heeft gekregen. Het einde van de DDR en haar strijdkrachten bracht een onverwachte politieke en financiële terugkeer naar de Bondsrepubliek, die voornamelijk afkomstig was uit drie bronnen:

Ten eerste: de Bondsrepubliek heeft voldaan aan de ontwapeningsverplichtingen van beide Duitse deelstaten, met name door de sloop of verkoop van NVA-apparatuur en de grotendeels ontbinding van de NVA. De uitrusting, bewapening en het personeel van de Bundeswehr bleven dus grotendeels behouden, ondanks alle ontwapeningsverplichtingen die oorspronkelijk alleen voor de Bondsrepubliek golden. Met de met hun geld verworven wapens van de NVA maakten de voormalige burgers van de DDR het indirect mogelijk om het voortbestaan van de leden van de Bundeswehr te beschermen en droegen zij in zeer bijzondere mate bij aan de handhaving van de sociale vrede in de kringen van de geüniformeerde

ambtenaren.

Ten tweede heeft de Federale Republiek de NVA gevechtstechnologie en -uitrusting geleverd aan de NAVO-partners (ook in spanningsgebieden). Een belangrijk deel van de militaire hulp voor de VS, Israël, Turkije, Frankrijk en Egypte in de Tweede Golfoorlog tegen Irak (Operatie Desert Storm) bestond uit gratis NVA-apparatuur. De toenmalige Duitse regering kocht de goodwill van de westerse leiding door beschermingsmaskers, watertanks, mobiele douchefaciliteiten, ambulances, tankwagens en baanbrekende technologie van NVA-aandelen over te dragen aan het Amerikaanse leger. Hoewel de leiding van het Amerikaanse hightech leger ervoor had gezorgd dat de eenheden in de strijd met laptop en GPS konden worden geleid, was het invasieleger blijkbaar onvoldoende voorbereid op een uitwisseling van slagen met massavernietigingswapens door een schijnbaar vastberaden tegenstander. De uitrusting van de NVA voor de NBC-wapenverdediging - voornamelijk van DDR-productie - kwam precies op het juiste moment.

De Duitse staat schonk de DDR nationale activa ter waarde van ongeveer 740 miljoen D-mark aan zijn bondgenoten om een oorlog te voeren. Het was een vrije aankoopactie van de Bondsrepubliek Duitsland, gefinancierd door de bevolking van de DDR, onder druk van de VS om deel te nemen aan deze campagne, die door de grondstoffenbelangen van de Westerse supermacht werd gevoerd.

Ook bij de versterking van de zuidelijke flank van de NAVO-alliantie in de vorm van Turkije en Griekenland heeft de Bondsrepubliek gebruik gemaakt van NVA-technologie die door de DDR-bevolking wordt gefinancierd voor een totale waarde van 2,1 miljard DM. Het Turkse leger profiteerde van de levering van 300 gepantserde infanterie gevechtsvoertuigen BTR en SPW-60 PB, geweren, munitie, RPG-7 bazooka's, veldhospitalen, tankwagens, stalen helmen en pioniersmaterieel als onderdeel van de NATO defensiehulp. Deze technologie werd gezien in filmreportages over het gebruik van het Turkse leger tegen de Koerdische guerrilla's - een gebruik van deze apparatuur dat volgens Duitse politici uitdrukkelijk zou zijn uitgesloten in het leveringscontract.

Bij de bevoorrading van NAVO-partner Turkije moet ook rekening worden gehouden met de regionale concurrent Griekenland. De levering door de Bondsrepubliek Duitsland van drie Fla-raketcomplexen OSA-

AK met 924 raketten, 120 Fla zelfrijdende Schilkalafetten, 500 gepantserde infanterie gevechtsvoertuigen BMP-1, verschillende soorten antitankstuurcomplexen met bijbehorende raketten, 158 projectielwerpers RM-70 met munitie, antitank- en antitankmijnen, bruglegger, alsmede wiel- en kettingtakels, werkten voor de Griekse militairen als een militair-technische kuur met verse cellen.

Wie had in de spannende dagen van de val van de Muur en het jaar 1990 kunnen denken, gezien het algemene pacifistische enthousiasme over de inmiddels mogelijke opheffing van beide militaire blokken, dat met het geld van de DDR-burgers de duur verworven wapens de militair-technische korsetpool zouden worden voor NAVO-staten?

Ook de Balkanoorlog werd blijkbaar deels met NVA-wapens gevoerd. Leveringen van gevechtstanks, gepantserde infanterie gevechtsvoertuigen, artilleriesystemen en gevechtsvliegtuigen naar Joegoslavië, Macedonië en Kroatië waren zeker niet in overeenstemming met de Europese ontwapeningsovereenkomsten. In het kader van reguliere exportcontracten heeft Indonesië 39 gevechts-, aanvoer- en leveringsschepen van de DDR-Volksmarine besteld met een aankoopwaarde van 1,7 miljard DDR, waarbij de door de Bundeswehr opgegeven huidige waarde van slechts 187 miljoen DDR niet alleen duidelijk onder de aankoopwaarde van de DDR-markts lag, maar ook onder de internationale marktwaarde van ongeveer 1,8 miljard DDR.

Verdere export van NVA oorlogsmateriaal (T-72 gevechtstanks, BMP infanterie gevechtsvoertuigen, artilleriesystemen, geweren) ging naar Zweden, Finland en België.

Ten derde heeft de Bondsrepubliek verschillende bondgenoten voorzien van de modernste NVA-technologie voor evaluatie en presentatie van de tegenstander voor opleidingsdoeleinden. De overeenkomstige technologie werd geleverd aan Israël, de VS, Groot-Brittannië, Frankrijk en Nederland.

Israël ontving kopieën van bijna alle raketsystemen die in de NVA worden gebruikt (schip-tot-schip, lucht-lucht, lucht-grond raketten, Luna M kernkoppen, anti-tank geleide raketten en luchtafweerraketten).

Daarnaast waren er de radar-, laserverkennings- en slagveldbewakingssystemen van de NVA, vriend/vijandendetectors, de radar voor de MiG-29, brandbestrijdingssystemen alsmede radiobeschermingsmiddelen, de luchtafweergeschutwag Schilka, anti-tank- en antipersoonsmijnen, mijnopruimingsuitrusting en de torpedo SAET-40. De NVA heeft een aantal van de volgende systemen ontwikkeld: de radar, laserverkenning en slagveldtoezichtssystemen, de radar voor de MiG-29, vuurleidingssystemen en de radio-tegenmaatregelen.

De Amerikaanse militaire en defensie-industrie profiteerde van de gunstige gelegenheid om NVA-raketcomplexen, gevechtscontrole-elektronica, radiointerferentiegranaten, antitank- en antipersoonsmijnen, mijnopruimingsapparatuur, de Fla-SFL Schilka en de SAET-40-torpedo te verwerven, het PK-16 lanceersysteem voor raketten, verschillende marinemijnen, de MI-14 marinehelikopter en de MiG-29 vliegtuigen, met bijzondere aandacht voor de motor en de helm van de piloot, uitgerust met een geïntegreerd elektronisch vizier voor dit vliegtuig. Bovendien heeft de Bondsrepubliek Duitsland een klein raketproject 1241 (Tarantul) van de voorraad van de 6e Volksmarine-Flottille voor onderzoeksdoeleinden aan de Amerikaanse marine overgedragen, die geïnteresseerd was in het ultramoderne turbinesysteem, de romp en de rakettechnologie van dit wapensysteem.

Tanks, houwitsers, projectielwerpers en andere gevechtstechnieken van de NVA werden in grotere aantallen aan de VS geleverd om complete eenheden (bijvoorbeeld in regimentsterkte) te vertegenwoordigen tijdens gevechtsoefeningen.

Het Verenigd Koninkrijk ontving voorbeelden van Volksmarine gevechtsschepen, raketten, SU-22M4- en MiG-23BN-raketten, Luna M- en Rubesh-raketsystemen (kustraketsystemen), de SAET 40-torpedo, scheepsmijnen, antitankmijnen, anti-personeelmijnen en mijnopruimingsuitrusting, terwijl het Franse winkelman de antitank geleide raketten, handvuurwapens, communicatiesystemen en het Luna M-raketencomplex bevatte. Nederland heeft zich - relatief bescheiden - beperkt tot de technische evaluatie van de schip-tot-schip-raketten en de SAET 40-torpedo.

Deze voorbeelden illustreren twee dingen:

Ten eerste was de Duitse regering blij de wapens en uitrusting die de NVA niet langer nodig had, te schenken.

De Oost-Duitsers hebben er onbedoeld voor gezorgd dat de Duitse regering overal ter wereld partners van de NVA-wapens die zij met hun geld hebben aangeschaft, een plezier kon doen.

Dit openlijk toegeven zou echter niet passen in het communicatiebeleidsconcept van de federale regering.

Ten tweede heeft de federale regering in haar aankondigingen steeds getracht de waarde van de overgenomen NVA-technologie en de opbrengst van de wapenexport zo laag mogelijk te houden.

Niets dat de mensen van deze verloren staat onder vele ontberingen hadden gecreëerd, mag in het publieke bewustzijn blijven. De nieuwe Oost-Duitse burgers moeten niet te veel zelfvertrouwen ontwikkelen.

Wat maakte hun levenswerk uit, omdat het onder een dictatuur was bereikt? Politiek wenselijk waren de algemene veroordeling van de DDR door de Oost-Duitsers met terugwerkende kracht en de dankbaarheid voor de federale overdrachten. Een eerlijke openingsbalans van de nu grotere Bondsrepubliek, die voldoende rekening zou hebben gehouden met de waarde van de materiële activa van de NVA, zou in deze context contraproductief zijn geweest.

In 1990 had de NVA voor ongeveer 2,2 miljard Duitse mark aan kleding en persoonlijke uitrusting opgeslagen. Door dit materiaal tegen een bodemprijs te verkopen, heeft de Bondsrepubliek Duitsland slechts 17,3 miljoen D-Mark aan inkomsten gegenereerd. De winstmarge voor de wederverkopers was waarschijnlijk aanzienlijk. Ook de niet nader omschreven opbrengst van de verkoop van 27 niet-militaire NVA-vliegtuigen, 86 marinevoertuigen en zes oorlogsschepen, 55.000 motorvoertuigen en 67.570 handvuurwapens in Duitsland en in het buitenland door de namens de Bundeswehr handelende onderneming VEBEG, kwam niet ten goede aan mensen in de nieuwe deelstaten.

De overhaaste verkoop van NVA-technologie en -apparatuur getuigt van de intentie om zo snel mogelijk van deze onbeminde erfenis af te komen. De mogelijkheid om een zo hoog mogelijke omzet te behalen door middel van een strategische, vooruitziende marktontwikkeling werd bewust gemist. Dit is niet verrassend. Het ging immers om activa die de Bondsrepubliek Duitsland zonder eigen inspanningen had opgebouwd. "Wat niets kost, is niets waard. Zo werden de militaire materiële activa van de DDR door de Bondsregering verkwanseld, terwijl men publiekelijk klaagde over de hoogte van de overdrachtsbetalingen voor de nieuwe landen.

Opmerking over de Rubikon-bijdrage: De volgende tekst verscheen voor het eerst in het "[Rubikon - Magazin für die kritische Masse](#)", waarin onder andere Daniele Ganser en Rainer Mausfeld als adviesorgaan actief zijn. Aangezien de publicatie plaatsvond onder een vrije licentie (Creative Commons), neemt KenFM deze tekst over in het tweede gebruik en wijst er expliciet op dat ook de Rubikon afhankelijk is van donaties en ondersteuning nodig heeft. We hebben veel alternatieve media nodig!

+++

Dit artikel is op 13.11.2019 gepubliceerd door [Rubikon - Magazin für die kritische Masse](#).

+++

Met dank aan de auteur voor het recht om het artikel te publiceren.

+++

Foto bron: [Bundesarchiv Bild 183-1990-1002-013, Bad Dübener Heide, Rolling up NVA troop flags.jpg](#)

+++

KenFM streeft naar een breed spectrum aan meningen. Opiniëartikelen en gastbijdragen hoeven het redactionele standpunt niet weer te geven.

+++

Vind je ons programma leuk? Informatie over de ondersteuningsopties vindt u hier:

<https://kenfm.de/support/kenfm-unterstuetzen/>

+++

Nu kunt u ons ook ondersteunen met Bitcoins.

BitCoin Adres: 18FpEnH1Dh83GXXGpRNqSoW5TL1z1z1PZgZgZK